

PÄÄKIRJOITUS

Tuomas Martikainen

FT, dosentti, Toimitusjohtaja
Siirtolaisuusinstituutti
tmartik@utu.fi

Pakolaisista koronaan

Aloitin Siirtolaisuusinstituutin johtajana elokuussa 2015. Hetken päästä sekasortoisen Lähi-idän melskeet rantautuivat Eurooppaan, media vyörytti eteen kuvastoa turvaa etsivistä ihmisjoukoista ja kaikki puhuivat ”pakolaiskriisistä”. Ihmiset jatkoivat asiasta puhumista vielä pitkään sen jälkeen, kun pakolaistilanne kevään 2016 myötä rauhoittui. Kaksi viime vuotta keskusteltiin puolestaan ikääntyvästä väestöstä, laskeneesta syntyvyydestä ja ulkomaisen työvoiman tarpeesta. Kaikki muuttui maaliskuussa 2020, kun koronaviruspandemia muutti lähes kaikkien meidän arkipäivän uudelleenlaiseksi. Kesän korvilla ihmiset alkavat pikkuhiljaa kurkkia koloistaan, nuuhkia kevään kukkia ja toivoa paluuta arkeen.

Kun nyt jatkan matkaani eteenpäin, on hyvä aika pohtia mitä kuluneiden viiden vuoden aikana on tapahtunut Siirtolaisuusinstituutissa. Kaikkein merkittävin muutos liittyy ihmisiin. Moni upea kollega on eläköitynyt ja siirtynyt instituutin käytäviltä emerituksiksi. Samalla tilalle on noussut uusi sukupolvi, jonka työ alkaa vähitellen tulla näkyviin. Olemme aktiivisesti etsineet, ja myös löytäneet, uusia tulolähteitä hankerahoituksesta. Tutkimushankkeiden kautta olemme saaneet paljon uutta henkilökuntaa ja samalla lähes kaksinkertaistuneet. Toukokuussa 2020 instituutissa työskenteli, tavalla tai toisella, yhteensä 28 henkeä. Heistä 20 on aloittanut työnsä minun jälkeen.

Henkilömäärän ja tutkimushankkeiden, sekä niistä johtuvan yleisen toimeliaisuuden kasvun lisäksi, kenties merkittävin toiminnan taustalla jyllännyt muutos on digi-

talisaatio. Mobiiliyhteesopivat verkkosivut, Facebook, Twitter ja YouTube, joista kaikista meidät löytää, on vain murroksen näkyvin osa. Digitalisaatio muokkaa vähitellen uusiksi kirjastoa, arkistoa, julkaisutoimintaa, tutkimuksen tekemisistä, tapahtumien järjestämistä, keskinäistä viestintäämme, jne. tavalla, jonka läpäisevyyttä emme vielä täysin edes näe. Se luo uusia yleisöjä, vaatii avoimuutta ja saavutettavuutta, sekä monin muun tavoin muuttaa tapaamme elää ja työskennellä. Tällä tiellä olemme vasta alussa, mutta viime kuukausien koronapandemian joukkopako kotisohville on avannut monien silmät työnteon eri muotoihin ja paikkoihin.

Vaikka Siirtolaisuusinstituutti on oma yksittäinen organisaationsa, ja ehkä meillä on joitain omintakeisia työkuulttuurin piirteitä, niin viime kädessä olemme osa yksilöiden ja yhteisöjen verkostoja. Yhteydenpito muiden kanssa on ymmärtääkseni se tärkein asia, jonka avulla opimme uutta, teemme omasta työstämme parempaa ja jota kautta työmme saavutukset löytävät niitä tarvitsevat. Tutkimustieto ei ole koskaan paikallista tai kansallista, vaikka sen käyttö ja arvostus sitä saattavat olla, vaan se kumpuaa vuorovaikutuksesta muiden kanssa. Tästä johtuen haluan omasta puolestani kiittää niitä lukemattomia yhteistyökumppaneita, joiden kanssa olen viimeisen viiden vuoden ajan kanssa ollut etuoikeutettu työskentelemään.

Siirtolaisuusinstituutin hallitus valitsi instituutin seuraavaksi toimitusjohtajaksi VTT Saara Pellanderin. Toivotan Saaralle antoisaa matkaa Siirtolaisuusinstituutin peräsimessä!

From Refugees to COVID-19

I started as the Director of Migration Institute of Finland in August 2015. Almost immediately, we saw a great number of people fleeing from the turmoil of the Middle East and seeking protection in Europe. Everyone talked about the “refugee crises”, and they kept talking about it long after the situation calmed down in spring 2016. In Finland, during the last two years we have seen much talk of declining fertility, aging population and a need for foreign workforce. Everything changed again in March 2020, as the COVID-19 pandemic locked us inside and changed the everyday. Now people are gradually looking outside again, sniffing the spring and hoping that things will become more normal again.

As I now will move forward, it provides me an opportunity think what has taken place during the past five years at the Migration Institute. The greatest change has to do with people. Several fantastic employees have retired. Now we have a new generation of people whose work is gradually coming to sight. We have actively sought as well as found new funding resources through projects. Thereby we have benefitted from numerous researchers and almost doubled in size. In May 2020, we had 28 employees of various kinds, of whom 20 have started at the Migration Institute after me.

Beside growing staff and research projects, and activities associated with those, we have entered into a period of intensifying digitali-

zation. Now our homepages are better suited for mobile use, as well as we are active on Facebook, Twitter and YouTube. These are, however, only a small, visible part of digitalization. We are witnessing an uneven but steady process whereby our work in archive, library, administration, research, events, information services, etc. is increasingly digitized. While the full impact and scope of these novelties is yet hard to see, the change is already there and it will continue. Digitalization demands from us openness, creativity and accessibility, and affects in many ways our everyday work. The COVID-19 pandemic forced us to make offices of our living rooms, and it has opened our eyes to new places of work.

The strength of the Migration Institute is beside our own work in the multiplicity of networks where we collaborate. Through our networks we learn new things, make our work better, and improve the impact of our research. The quality of research is never fundamentally local or national, but rather emerges from collaboration on a global scope. Therefore I want to thank all the fantastic individuals and organizations that I have had the privilege to work with during the past years.

The board of the Migration Institute of Finland selected PhD Saara Pellader as the new director. She will start 1 August 2020. I wish Saara the best of success in her new position!